

Internet stał się nieodłączną częścią naszej codzienności. To, co jeszcze niedawno robiliśmy w sposób tradycyjny, dziś szybko i sprawnie wykonujemy wirtualnie. Obecnie w sieci zrobimy zakupy, posłuchamy muzyki, obejrzymy film, zapłacimy rachunki, napiszemy list czy odbędziemy rozmowę z rodziną lub przyjaciółmi. Jest nieocenionym źródłem wiedzy, wymiany doświadczeń, miejscem wirtualnych spotkań z innymi ludźmi. Pełni funkcję poznawczą, społeczną, rozrywkową. Wielość zalet wirtualnej rzeczywistości nie może jednak zakryć zagrożeń, które się w niej kryją. Warto więc poznać podstawowe zasady bezpiecznego korzystania z internetu.

Bezpieczne korzystanie z Internetu – 5 najważniejszych zasad:

- Strzeż się wirusów
- Skutecznie chroń swoje dane
- Uważaj na internetowe znajomości
- Hasła i szyfrowanie to podstawa naszego bezpieczeństwa w sieci
- Chroń dzieci przed niebezpieczeństwem w Internecie.

10 porad dla Rodziców dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu przez dzieci

1. Odkrywaj Internet razem z dzieckiem.

Bądź pierwszą osobą, która zapozna dziecko z Internetem. Odkrywajcie wspólnie jego zasoby. Spróbujcie znaleźć strony, które mogą zainteresować Wasze pociechy, a następnie zróbcie listę

przyjaznych im stron (pomocny będzie edukacyjny serwis internetowy – www.sieciaki.pl). Jeśli Wasze dziecko sprawniej niż Wy porusza się po Sieci, nie zrażajcie się – poproście, by było Waszym przewodnikiem po wirtualnym świecie.

2. Naucz dziecko podstawowych zasad bezpieczeństwa w Internecie.

Uczul dziecko na niebezpieczeństwa związane z nawiązywaniem nowych znajomości w Internecie. Podkreśl, że nie można ufać osobom poznanym w Sieci, ani też wierzyć we wszystko co o sobie mówią. Ostrzeż dziecko przed ludźmi, którzy mogą chcieć zrobić im krzywdę. Rozmawiaj z dzieckiem o zagrożeniach czyhających w Internecie i sposobach ich unikania.

3. Rozmawiaj z dziećmi o ryzyku umawiania się na spotkania z osobami poznanymi w Sieci.

Dorośli powinni zrozumieć, że dzięki Internetowi dzieci mogą nawiązywać przyjaźnie. Jednakże spotkanie się z nieznanymi poznanymi w Sieci może okazać się bardzo niebezpieczne. Dzieci muszą mieć świadomość, że mogą spotykać się z nieznanymi wyłącznie po uzyskanej zgodzie rodziców i zawsze w towarzystwie dorosłych lub przyjaciół.

4. Naucz swoje dziecko ostrożności przy podawaniu swoich prywatnych danych.

Dostęp do wielu stron internetowych przeznaczonych dla najmłodszych wymaga podania prywatnych danych. Ważne jest, aby dziecko wiedziało, że podając takie informacje, zawsze musi zapytać o zgodę swoich rodziców. Dziecko powinno zdawać sobie sprawę z niebezpieczeństw, jakie może przynieść podanie swoich danych osobowych. Ustal z nim, żeby nigdy nie podawało przypadkowym osobom swojego imienia, nazwiska, adresu i numeru telefonu.

5. Naucz dziecko krytycznego podejścia do informacji przeczytanych w Sieci.

Wiele dzieci używa Internetu w celu rozwinięcia swoich zainteresowań i rozszerzenia wiedzy potrzebnej w szkole. Mali internauci powinni być jednak świadomi, że nie wszystkie znalezione w Sieci informacje są wiarygodne. Naucz dziecko, że trzeba weryfikować znalezione w Internecie treści, korzystając z innych dostępnych źródeł (encyklopedie, książki, słowniki).

6. Bądź wyrozumiały dla swojego dziecka.

Często zdarza się, że dzieci przypadkowo znajdują się na stronach adresowanych do dorosłych. Bywa, że w obawie przed karą, boją się do tego przyznać. Ważne jest, żeby dziecko Ci ufało i mówiło o tego typu sytuacjach; by wiedziało, że zawsze kiedy poczuje się niezręcznie, coś je zawstydzi lub przestraszy, może się do Ciebie zwrócić.

7. Zgłaszaj nielegalne i szkodliwe treści.

Wszyscy musimy wziąć odpowiedzialność za niewłaściwe czy nielegalne treści w Internecie. Nasze działania w tym względzie pomogą likwidować np. zjawisko pornografii dziecięcej szerzące się przy użyciu stron internetowych, chatów, e-maila itp. Nielegalne treści można zgłaszać na policję lub do współpracującego z nią punktu kontaktowego ds. zwalczania nielegalnych treści w Internecie – Hotline’u (www.dyzurnet.pl). Hotline kooperuje również z operatorami telekomunikacyjnymi i serwisami internetowymi w celu doprowadzenia do usunięcia nielegalnych materiałów z Sieci.

8. Zapoznaj dziecko z NETYKIETĄ - Kodeksem Dobrego Zachowania w Internecie.

Przypominaj dzieciom o zasadach dobrego wychowania. W każdej dziedzinie naszego życia, podobnie więc w Internecie obowiązują takie reguły: powinno się być miłym, używać odpowiedniego słownictwa itp. (zasady Netykiety znajdziesz na stronie www.sieciaki.pl) Twoje dzieci powinny je poznać (nie wolno czytać nie swoich e-maili, kopiować zastrzeżonych materiałów, itp.).

9. Poznaj sposoby korzystania z Internetu przez Twoje dziecko.

Przyjrzyj się, jak Twoje dziecko korzysta z Internetu, jakie strony lubi oglądać i jak zachowuje się w Sieci. Staraj się poznać znajomych, z którymi dziecko koresponduje za pośrednictwem Internetu. Ustalcie zasady korzystania z Sieci (wzory Umów Rodzic-Dziecko znajdziesz na stronie www.dzieckowsieci.pl) oraz sposoby postępowania w razie nietypowych sytuacji.

10. Pamiętaj, że pozytywne strony Internetu przeważają nad jego negatywnymi stronami.

Internet jest doskonałym źródłem wiedzy, jak również dostarczycielem rozrywki. Pozwól swojemu dziecku w świadomy i bezpieczny sposób w pełni korzystać z oferowanego przez Sieć bogactwa.

Netykieta - podstawowe zasady jak być zawsze mile widzianym internautą

Netykieta jest to zbiór zasad określających formy zachowania się w społeczności internetowej.

Etykieta ta nie jest skodyfikowana, ale wynika z konieczności właściwego zachowania się w sieci i jej nieprzestrzeganie może spotkać się z określonymi konsekwencjami.

Netykieta zwraca więc uwagę na możliwe do pojawienia się sytuacje i pokazuje jakie formy reakcji na nie są dopuszczalne, a jakie zakazane.

Podstawowe zasady etykiety internetowej

Przede wszystkim ważne jest, aby nikogo w Internecie nie obrażać, a ewentualną krytykę formułować w sposób kulturalny i zgodny z rzeczywistością. Nie należy wydawać pochopnych osądów tylko dlatego, że czujemy się w sieci anonimowi. Jeśli publicznie zwracamy komuś uwagę, powinno być to starannie przemyślane. Dobrze jest wcześniej zrobić to w formie prywatnej, a dopiero gdy to nie poskutkuje uciec się do publicznego zwrócenia uwagi.

Tak jak w życiu realnym - należy mieć szacunek do innych ludzi, tego co myślą i jakie poglądy prezentują. Warto ponad to pisząc zachować formę grzecznościową i pisać określenia typu "Tobie", "Ciebie" z dużej litery. W zakresie komunikacji elektronicznej zarówno na blogach, stronach internetowych, jak i poczcie elektronicznej powinno się przestrzegać określonych zasad.

Są to przede wszystkim:

- bezwzględny zakaz stosowania wulgaryzmów
- nie wysyłanie wiadomości uznawanych powszechnie za SPAM
- akceptowanie reguł wypowiedania się w danej grupie - na przykład sposobu kodowania liter
- nie należy zapychać skrzynek internetowych innym internautom (jeśli wysyłamy e-maile większe niż 200KB należy uprzedzić adresata o tym). Dodatkowo warto pakować załączniki programem do kompresji

- nie należy cytować całych wiadomości, chyba, że jest to na prawdę konieczne
- wysyłane wiadomości powinny mieć sprecyzowany temat. Nie mniej jednak temat powinien być zwięzły - w temacie nie piszemy wiadomości, tylko sugerujemy czego będzie dotyczyła
- listy e-mailowe powinny być pisane w formacie tekstowym, a nie HTML-u
- należy unikać robienia błędów ortograficznych, dbać o prawidłową stylistykę, używać narzędzi sprawdzających pisownię
- nie powinno się pisać całego tekstu dużymi literami - jest to nieczytelne i źle odbierane
- należy używać programu antywirusowego na swoim komputerze (aby minimalizować ryzyko przesłania wirusów innym osobom - na przykład w przesłanym załączniku)
- na forach dyskusyjnych należy pisać konkretnie i na temat
- konieczne jest szanowanie prywatności innych - na przykład: prowadząc bloga zastanówmy się zanim opiszemy dokładnie kogoś, kto poczuć się może urażony ujawnieniem swojej prywatności. Nie warto również powtarzać wpisów, pisać wielokrotnie o tym samym i w ten sam sposób
- kolorystyka tworzonych stron powinna być przyjemna dla oczu innych internautów
- na pierwszej stronie witryny nie warto umieszczać bardzo dużych plików - ponieważ strona będzie się ładowała tak długo, że zniechęci część internautów do pozostania na niej
- absolutnie nie wolno plagiatawać, kopiować i wklejać cudzych tekstów bez podawania przypisu czy źródła. Postępując w ten sposób dokonuje się kradzieży cudzej własności
- strony internetowe powinny być na bieżąco uaktualniane i kontrolowane przez swoich właścicieli.

Netykieta to zbiór zasad, które powinny być naturalne i oczywiste dla każdego internauty. Nie zawsze jednak zasady te są przestrzegane.

Najczęstsze łamanie netykiety

- Publikacja niezgodnych z prawem treści (promowanie alkoholu wśród młodzieży, zachęcanie do używania środków narkotyzujących, obrażanie ludzi innej narodowości, namawianie do popełnienia przestępstwa, pisanie pomówień, ujawnianie cudzych danych osobowych).
- Przywłaszczanie cudzych tekstów.

- Pisanie wulgaryzmów na forach czy grupach dyskusyjnych, a także niekulturalne wyrażanie opinii o innych internautach. Netykieta zezwala na wymianę poglądów, jednak sprzeciwia się kłótni wykorzystującej obelgi, wyzwiska, agresję słowną.
- Wywieranie nacisku na inne osoby poprzez obrażanie, przesyłanie fałszywych i napastliwych przekazów (popularnie takie zachowanie określane jest jako trolowanie).

Cyberprzemoc - (agresja elektroniczna)

– stosowanie przemocy poprzez: prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: SMS, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne w internecie, portale społecznościowe i inne. Osobę dopuszczającą się takich czynów określa się stalkerem.

Formy cyberprzemocy

Cyberprzemoc to inaczej **agresja elektroniczna**, przemoc z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych, najczęściej telefonów komórkowych i Internetu. Dzieci i młodzież mogą nękać ofiarę za pomocą takich narzędzi, jak: SMS-y, MMS-y, poczta elektroniczna, witryny internetowe, fora dyskusyjne, czaty, komunikatory, blogi i serwisy społecznościowe. Szacuje się, że ponad połowa młodych internautów doświadcza **przemocy w sieci**. W jaki sposób przejawia się cyberprzemoc?

- Poprzez wysyłanie wulgarnych i złośliwych SMS-ów i e-maili.
- Poprzez straszenie, nękanie, poniżanie i obrażanie za pomocą telefonu komórkowego albo w sieci.
- Poprzez kłótnie internetowe (tzw. flame war).
- Poprzez obraźliwe komentowanie wpisów na blogu lub na portalu społecznościowym.
- Poprzez rejestrowanie, publikowanie i rozsyłanie ośmieszających informacji, filmów lub zdjęć.

- Poprzez podszywanie się pod osobę w Internecie (tworzenie kompromitującej strony lub blogu pod czyimś imieniem).
- Poprzez dręczenie przez komunikatory typu Gadu-Gadu.
- Poprzez włamanie na konta pocztowe w celu rozsyłania ośmieszających wiadomości, kopii e-maili itp.

Cyfrowy odpowiednik agresji jest tak bardzo popularny między innymi dlatego, że napastnicy (tzw. stalkerzy) czują się często anonimowi i bezkarni, np. zamieszczając witryny na serwerze w kraju, w którym pisemne groźby nie są karalne. Na Facebooku czy różnych forach dyskusyjnych można praktycznie pisać, co tylko się chce. Mamy nieograniczoną wolność słowa. Co prawda, administratorzy stron czy moderatorzy na forach starają się czuwać nad publikowanymi treściami, ale nie zawsze udaje im się wychwycić wszystkie akty agresji. Poza tym łatwo zmienić swoją wirtualną tożsamość i nick internetowy. W odniesieniu do cyberprzemocy przestaje się liczyć siła fizyczna, bo przecież nie dochodzi do bezpośredniej konfrontacji między ofiarą a napastnikiem. Chodzi o to, by wykorzystać jak najlepiej media elektroniczne, by zdyskredytować ofiarę. **Mobbing internetowy** jest o tyle groźny, że poniżające materiały są dostępne w krótkim czasie dla wielu osób i mogą pozostać w sieci (np. w formie kopii na komputerach), nawet gdy przestępca zostanie schwytyany.

Przydatne strony:

www.sieciaki.pl

www.fdn.pl

www.saferinternet.pl

www.dbi.pl

www.dzieckowsieci.pl

www.helpline.org.pl

www.dyzurnet.pl